

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชื่อนักศึกษา	วีไลรัตน์ จันธิมา
รหัสประจำตัว	55B74650108
ปริญญา	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยใช้แบบศึกษาเอกสาร 2) พัฒนารูปแบบโดยศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารสถานศึกษา จำนวน 4 แห่ง โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยสังเคราะห์เนื้อหาจากแนวคิด ทฤษฎี และจากการศึกษาภาคสนาม ดำเนินการกร่างรูปแบบ 3) ประเมินรูปแบบแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ประเมินรูปแบบเชิงคุณภาพ ด้วยการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบประเมินรูปแบบเชิงปริมาณ โดยผู้บริหารสถานศึกษา แห่งละ 1 คน จำนวน 379 แห่ง โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 และ 4) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา คือ บริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ยึดหลักการมีส่วนร่วม การกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และแผนงานมีเป้าหมายชัดเจน มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และปัญหาการบริหารสถานศึกษา คือ ทศนคติของบุคลากรไม่สอดคล้องกัน การสร้างความร่วมมือกับชุมชนไม่สามารถทำได้เต็มที่ บริบทสถานศึกษาไม่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมและระเบียบปฏิบัติที่ค่อนข้างมากส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา

2. การพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้รูปแบบมีองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย

หลักการ 5 ข้อ วัตถุประสงค์ 3 ข้อ และสภาพแวดล้อมสถานศึกษา 5 ข้อ ส่วนที่ 2 ตัวแบบ ประกอบด้วยวิธีการบริหารสถานศึกษา 5 ขั้นตอน องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคม 4 ข้อ และขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา 7 งาน ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงาน และสรุปผลการดำเนินงาน ส่วนที่ 4 เงื่อนไขข้อจำกัด ประกอบด้วย เงื่อนไขความสำเร็จ 3 ข้อ และเงื่อนไขอุปสรรค 5 ข้อ

3. การประเมินรูปแบบ มี 2 ขั้นตอน 1) การประเมินเชิงคุณภาพ พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มืองค์ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการ 5 ข้อ ได้แก่ หลักการของความรับผิดชอบต่อสังคม หลักการของความเสมอภาค หลักการของการมีส่วนร่วม และหลักการของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการบริหารจัดการให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างความพึงพอใจและตอบสนองความต้องการของครู บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาแก่ครู บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สภาพแวดล้อมสถานศึกษา 4 ข้อ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านกฎหมายและการเมือง และด้านเทคโนโลยี ส่วนที่ 2 ตัวแบบ มี 3 มิติ ประกอบด้วย วิธีการบริหารสถานศึกษา 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์องค์การ การวางแผน การสื่อสารสร้างความเข้าใจ การดำเนินการและการควบคุมและปรับปรุง องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านเชิงสาธารณะประโยชน์ และองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษา 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานธุรการ การเงิน งบประมาณ งานความสัมพันธ์ชุมชน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และงานกิจการนักเรียน ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การเตรียมการ การดำเนินงาน การประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงาน ส่วนที่ 4 เงื่อนไข ประกอบด้วย เงื่อนไขความสำเร็จ 2 ข้อ คือ การบริหารจัดการเชิงรุกและการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ภาพรวมของการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การประเมินเชิงปริมาณ พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.22) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.12) ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.18) ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.13) และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.30)

คำสำคัญ : ความรับผิดชอบต่อสังคม รูปแบบ การพัฒนา

Thesis Title	Development of School Administration Model Based on Corporate Social Responsibility under the Primary Educational Service Area Office
Student	Wilairat Chanthima
Student ID	55B74650108
Degree	Doctor of Education
Field of Study	Educational Administration
Thesis Advisor	Dr.Sakda Sathapornwachana
Thesis Co-Advisor	Dr.Neti Chalaywares

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the current state and problems of school administration based on corporate social responsibility (CSR), 2) develop a school administration model based on corporate social responsibility, and 3) evaluate the school administration model based on corporate social responsibility. This research was divided into 4 steps; step 1: study concepts, theories and review literature and set a conceptual framework with documentary research. Step 2: develop the model by studying the current state and problems of the school administration of 4 schools that were selected purposively. The tool was semi-structured interviews. This step also involved drafting the model, synthesizing the content of the concepts, theories, and field study. Step 3: evaluate the model in 2 stages; stage 1: qualitative evaluation using group discussions involving 9 experts, selected purposively and using a questionnaire asking about opinions, stage 2: quantitative evaluation using by school Administrators who are in 1 tasks from 379 schools by multi-stage sampling. The tool was a rating scale questionnaire with an IOC of 0.80-1.00 and a reliability level of 0.97. Step 4: improve and propose the model. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative data were analyzed by content analysis.

The research findings were as follows:

1. The current state of the development of the school administration model based on corporate social responsibility was composed of the administration based on good governance of participation. The policies, strategies and programs were formulated with clear targets. The operations were conducted with transparency and accountability. The problems of the school administration were that the attitudes of the personnel were not congruent with the direction, creating cooperation with the community was

not fulfilled enough, the school contexts did not facilitate activities and too many procedures had an effect on the activities of corporate social responsibility.

2. The development of the school administration model was composed of 4 component sections. Section 1: introduction; composed of 5 principles, 3 objectives, and 5 items of school context. Section 2: model; composed of methods of administration to CSR with 5 stages, 4 components of organization for CSR, and 7 tasks of school administrative components. Section 3: application; composed of 4 stages namely preparation, operation, evaluation, and conclusion. Section 4: conditions; composed of 3 items of success conditions and 5 items of obstacle conditions.

3. The evaluation of the school administration model was done in 2 stages; 1) the qualitative evaluation revealed that, The model was composed of 4 components; section 1: introduction; composed of 5 principles, namely responsibility, transparency and accountability, equality, participation and continuous development. The 3 objectives were upgrading the quality and standards of the schools to make them sustainably successful based on CSR, satisfying and responding to the needs of the teachers, personnel and stakeholders, and creating trust and faith among the teachers, personnel and stakeholders. The 4 items concerning school environment were economics, society and culture, politics and law, and technology. Section 2: the model had 3 dimensions composed of 5 stages of administrative methods namely planning, communication for understanding, operations, and control or adjustment. The dimensions had 4 CSR components: economics, law, ethics and public interests. The last dimension concerned 6 tasks of school administration: academic work, personnel, clerical financial and budget work, community relations, buildings and places, and student affairs. Section 3: the 4 stages of application were preparation, operation, evaluation, and conclusion. Section 4: the conditions were composed of 2 items of success conditions, namely proactive administration and creating a sense of belonging. Overall, the results were at the highest level. Considering each aspect individually, benefits was at the highest level, possibility was at a high level, appropriateness and accuracy were also at the highest level. 2) The quantitative evaluation revealed that, overall, it was at the highest level ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.22). Each aspect was considered individually, from high to low, and they were benefits at the highest level ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.12), accuracy at the highest level ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.18), appropriateness at the highest level ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.13), and possibility at highest level ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.30).

Keywords: Corporate Social Responsibility, Model, Development